Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

18. lipnja 2024.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Područje slobode, sigurnosti i pravde – Zajednički postupci za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite – Direktiva 2013/32/EU – Članak 33. stavak 2. točka (a) – Nemogućnost da tijela države članice odbace zahtjev za azil kao nedopušten zbog prethodnog odobrenja statusa izbjeglice u drugoj državi članici – Članak 4. Povelje Europske unije o temeljnim pravima – Opasnost od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u toj drugoj državi članici – Razmatranje tih zahtjeva za azil unatoč odobrenju statusa izbjeglice u navedenoj drugoj državi članici – Direktiva 2011/95/EU – Članak 4. – Pojedinačno razmatranje”

U predmetu C-753/22,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud, Njemačka), odlukom od 7. rujna 2022., koju je Sud zaprimio 12. prosinca 2022., u postupku

QY

protiv

Bundesrepublik Deutschland,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, L. Bay Larsen, potpredsjednik, A. Arabadjiev, K. Jürimäe (izvjestiteljica), E. Regan, T. von Danwitz, Z. Csehi i O. Spineanu-Matei, predsjednici vijeća, M. Ilešič, J.-C. Bonichot, S. Rodin, I. Jarukaitis, A. Kumin, M. L. Arastey Sahún i M. Gavalec, suci,

nezavisna odvjetnica: L. Medina,

tajnik: K. Hötzel, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 26. rujna 2023.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za osobu QY, S. Kellmann, *Rechtsanwalt*,

– za njemačku vladu, J. Möller, A. Hoesch i R. Kanitz, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

– za belgijsku vladu, M. Jacobs, A. Van Baelen i M. Van Regemorter, u svojstvu agenata,

– za češku vladu, A. Edelmannová, M. Smolek i J. Vláčil, u svojstvu agenata,

– za Irsku, M. Browne, *Chief State Solicitor*, A. Joyce i D. O'Reilly, u svojstvu agenata, uz asistenciju A. McMahon, *BL*,

– za grčku vladu, G. Karipsiadis i T. Papadopoulou, u svojstvu agenata,

– za francusku vladu, R. Bénard, O. Duprat-Mazaré, B. Fodda i J. Illouz, u svojstvu agenata,

– za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju W. Ferrante, *avvocato dello Stato*,

– za luksemburšku vladu, A. Germeaux, J. Reckinger i T. Schell, u svojstvu agenata,

– za nizozemsku vladu, M. K. Bulterman i H. S. Gijzen, u svojstvu agenata,

– za austrijsku vladu, A. Posch, J. Schmoll i M. Kopetzki, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, A. Azéma, J. Hottiaux i H. Leupold, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 25. siječnja 2024.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 3. stavka 1. druge rečenice Uredbe (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva (SL 2013., L 180, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 108. i ispravak SL 2017., L 49, str. 50.), članka 4. stavka 1. druge rečenice i članka 13. Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (SL 2011., L 337, str. 9.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 13., str. 248. te ispravci SL 2020., L 76, str. 37. i SL 2023./90216, L) te članka 10. stavaka 2. i 3., članka 33. stavka 1. i članka 33. stavka 2. točke (a) Direktive 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite (SL 2013., L 180, str. 60.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 12., str. 249. te ispravci SL 2020., L 76, str. 38.; SL 2020., L 415, str. 90. i SL 2023./90200, L).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osobe QY, sirijske državljanke kojoj je priznat status izbjeglice u Grčkoj, i Bundesrepublik Deutschland (Savezna Republika Njemačka), koji zastupa Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Savezni ured za migraciju i izbjeglice, Njemačka) (u daljnjem tekstu: Savezni ured), u vezi s njegovom odlukom da odbije zahtjev osobe QY za priznavanje statusa izbjeglice.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba br. 604/2013

3 U uvodnoj izjavi 6. Uredbe br. 604/2013 navodi se:

„Završena je prva faza uspostave Zajedničkog europskog sustava azila koji bi dugoročno trebao voditi zajedničkom postupku i jedinstvenom statusu za one kojima je priznata međunarodna zaštita, koji bi važio u cijeloj [Europskoj uniji]. […]”

4 Predmet te uredbe utvrđen je u njezinu članku 1. na sljedeći način:

„Ovom se Uredbom utvrđuju kriterij[i] i mehanizm[i] za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koj[i] je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva (dalje u tekstu: odgovorna država članica).”

5 Člankom 3. stavkom 1. navedene uredbe predviđa se:

„Države članice razmatraju svaki zahtjev za međunarodnu zaštitu državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva koji podnese zahtjev na državnom području bilo koje države članice, uključujući granicu ili područje tranzita. Zahtjev razmatra samo jedna država članica i to ona koja je prema kriterijima iz poglavlja III. navedena kao odgovorna.”

Direktiva 2011/95

6 Uvodne izjave 7. i 9. do 13. Direktive 2011/95 glase kako slijedi:

„(7) Prva faza stvaranja Zajedničkog europskog sustava azila sada je završena. […]

[…]

(9) U Programu iz Stockholma Europsko je vijeće ponovilo svoje nastojanje da uspostavi zajedničko područj[e] zaštite i solidarnosti koje se temelji na zajedničkom azilnom postupku i jedinstvenom statusu u skladu s člankom 78. [UFEU-a] za osobe kojima je priznata međunarodna zaštita, najkasnije do 2012. godine.

(10) U svjetlu rezultata obavljenog ocjenjivanja, u ovoj je fazi prikladno potvrditi načela iz kojih proizlazi Direktiva [Vijeća] 2004/83/EZ [od 29. travnja 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljana treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene

zaštite (SL 2004., L 304, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 12., str. 64.)] i nastojati ostvariti viši stupanj usklađivanja propisa o priznavanju i sadržaju međunarodne zaštite na temelju viših standarda.

(11) Trebaju se upotrijebiti sredstva Europskog fonda za izbjeglice i Europskog potpornog ureda za azil [(EASO)] kako bi se osigurala odgovarajuća potpora nastojanjima država članica u provođenju standarda koji su utvrđeni u drugoj fazi Zajedničkog europskog sustava azila, posebno onim državama članicama koje su suočene s posebnim i nerazmjernim pritiskom na svoje sustave azila, prvenstveno zbog svojih geografskih ili demografskih prilika.

(12) Glavni je cilj ove Direktive, s jedne strane, osigurati da države članice primjenjuju zajedničke kriterije za utvrđivanje osoba kojima je zaista potrebna međunarodna zaštita i, s druge strane, osigurati da minimalna razina pogodnosti bude dostupna tim osobama u svim državama članicama.

(13) Usklađivanje propisa o priznavanju i sadržaju statusa izbjeglica i supsidijarne zaštite trebalo bi pomoći u ograničavanju sekundarnih kretanja tražitelja međunarodne zaštite između država članica, gdje je takvo kretanje isključivo uzrokovano razlikama u pravnim okvirima.”

7 Cilj Direktive 2011/95 utvrđen je u njezinu članku 1. na sljedeći način:

„Cilj je ove Direktive utvrditi standarde u pogledu kvalifikacije državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite, jedinstvenog statusa izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaja odobrene zaštite.”

8 Člankom 3. te direktive, naslovljenim „Povoljniji standardi”, određuje se:

„Države članice mogu uvesti ili zadržati povoljnije standarde prema kojima se određuje koje osobe ispunjavaju uvjete za dobivanje statusa izbjeglica ili za odobrenje supsidijarne zaštite, kao i ona prema kojima se utvrđuje sadržaj međunarodne zaštite, pod uvjetom da su ti standardi u skladu s ovom Direktivom.”

9 Poglavlje II. navedene direktive, naslovljeno „Procjena zahtjeva za međunarodnom zaštitom”, sadržava članke 4. do 8. Člankom 4. te iste direktive, naslovljenim „Procjena činjenica i okolnosti”, određuje se:

„1. Države članice mogu utvrditi kao obvezu podnositelja zahtjeva da čim prije dostavi sve potrebne elemente kojima će potkrijepiti svoj zahtjev za međunarodnom zaštitom. Dužnost je države članice da u suradnji s podnositeljem zahtjeva procijeni odgovarajuće elemente zahtjeva.

[…]

3. Zahtjevi za međunarodnom zaštitom procjenjuju se pojedinačno, pri čemu se uzima u obzir sljedeće:

(a) sve odgovarajuće činjenice koje se odnose na zemlju podrijetla u vrijeme donošenja odluke o zahtjevu, uključujući zakone i propise zemlje podrijetla i način na koji se oni primjenjuju;

(b) odgovarajuće izjave i dokumentaciju koje je dostavio podnositelj zahtjeva uključujući informacije o tome je li podnositelj zahtjeva bio ili bi mogao biti izložen proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi;

(c) položaj i osobne okolnosti podnositelja zahtjeva, uključujući čimbenike kao što su podrijetlo, spol i dob, kako bi se procijenilo bi li se, s obzirom na osobne okolnosti podnositelja zahtjeva, postupci kojima je podnositelj zahtjev bio izložen ili bi mogao biti izložen mogli smatrati proganjanjem ili ozbiljnom nepravdom;

(d) podatak o tome jesu li aktivnosti podnositelja zahtjeva, nakon što je napustio zemlju podrijetla, bile usmjerene stvaranju neophodnih uvjeta za traženje međunarodne zaštite, kako bi se procijenilo mogu li ove aktivnosti izložiti podnositelja zahtjeva proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi ako se vrati u tu zemlju;

(e) podatak o tome može li se od podnositelja zahtjeva razumno očekivati da će se staviti pod zaštitu druge zemlje u kojoj bi mogao dokazati državljanstvo.

[…]”

10 Poglavlje III. Direktive 2011/95, naslovljeno „Uvjeti za status izbjeglice”, sadržava članke 9. do 12. Člancima 11. i 12. te direktive definira se slučaj u kojem državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva prestaje biti izbjeglica odnosno slučaj u kojem državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva nema pravo na stjecanje statusa izbjeglice.

11 Članci 13. i 14. navedene direktive nalaze se u njezinu poglavlju IV., naslovljenom „Status izbjeglice”.

12 U skladu s člankom 13. iste direktive:

„Države članice odobravaju status izbjeglice državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva koja ispunjava uvjete za stjecanje statusa izbjeglice u skladu s poglavljima II. i III.”

13 Člankom 14. Direktive 2011/95, naslovljenim „Opoziv, poništenje ili odbijanje obnavljanja statusa izbjeglice”, predviđa se:

„1. U vezi sa zahtjevima za međunarodnom zaštitom podnesenima nakon stupanja na snagu Direktive [2004/83], države članice će opozvati, poništiti ili odbiti obnoviti status izbjeglice državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva koji je odobrilo izvršno, upravno, sudsko ili neformalno sudsko tijelo ako oni više nisu izbjeglice u skladu s člankom 11.

2. Ne dovodeći u pitanje dužnost izbjeglice u skladu s člankom 4. stavkom 1. da iznese sve odgovarajuće činjenice i dostavi sve odgovarajuće dokaze koji su mu/joj na raspolaganju, država članica koja je odobrila status izbjeglice mora u svakom pojedinačnom slučaju dokazati da je dotična osoba prestala biti ili da nikad nije ni bila izbjeglica u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

3. Države članice će opozvati, poništiti ili odbiti obnoviti status izbjeglice državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva ako dotična država članica otkrije, nakon što je takvoj osobi odobren status izbjeglice, da:

(a) sukladno članku 12. dotična osoba nije trebala imati ili nema pravo na stjecanje statusa izbjeglice;

[…]”

14 Poglavlje VII. Direktive 2011/95 u kojem je utvrđen „[s]adržaj međunarodne zaštite” sadržava članke 20. do 35. Članak 29. te direktive, naslovljen „Socijalna skrb”, u stavku 1. određuje:

„Države članice osiguravaju da korisnici međunarodne zaštite primaju, u državi članici koja im je odobrila takvu zaštitu, potrebnu socijalnu pomoć koja se pruža i državljanima te države članice.”

15 U članku 36. drugom stavku navedene direktive navodi se:

„Države članice u suradnji s [Europskom komisijom] poduzimaju sve primjerene mjere za uspostavu izravne suradnje i razmjenu informacija između nadležnih tijela.”

Direktiva 2013/32

16 Uvodne izjave 4., 12., 13. i 43. Direktive 2013/32 glase kako slijedi:

„(4) Zaključci iz Temperea potvrđuju da Zajednički europski sustav azila uključuje, kratkoročno, zajedničke standarde za pravične i učinkovite postupke azila u državama članicama te, dugoročno, pravila Unije koja vode do zajedničkog postupka azila u Uniji.

[…]

(12) Glavni je cilj ove Direktive daljnji razvoj standarda za postupke u državama članicama za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite s ciljem uspostave zajedničkog postupka azila u Uniji.

(13) Približavanje pravila postupaka za priznavanja i oduzimanje međunarodne zaštite trebalo bi pomoći u ograničavanju sekundarnog kretanja podnositelja zahtjeva za međunarodnom zaštitom između država članica, u slučajevima kada je takvo kretanje uzrokovano razlikama u pravnim okvirima te u uspostavi jednakih uvjeta za primjenu Direktive [2011/95] u državama članicama.

[…]

(43) Države članice trebaju sadržajno razmatrati sve zahtjeve tj. ocijeniti ispunjava li konkretni podnositelj zahtjeva uvjete za međunarodnu zaštitu u skladu s Direktivom [2011/95], osim ako ova Direktiva ne određuje drukčije, posebno ako se može opravdano sumnjati da bi druga zemlja mogla obaviti razmatranje ili pružiti dostatnu zaštitu. Posebno, države članice ne bi smjele sadržajno ocjenjivati zahtjev za međunarodnu zaštitu ako je pri tome prva država azila podnositelju zahtjeva priznala status izbjeglice ili mu je na drugi način osigurala dostatnu zaštitu, a podnositelj zahtjeva će biti ponovno prihvaćen u toj zemlji.”

17 Svrha Direktive 2013/32 utvrđena je u njezinu članku 1. kako slijedi:

„Svrha je ove Direktive uspostava zajedničkih postupaka za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite u skladu s Direktiv[om] [2011/95].”

18 Člankom 5. Direktive 2013/32, naslovljenim „Povoljnije odredbe”, određuje se:

„Države članice mogu uvesti ili zadržati povoljnije standarde u vezi postupaka za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite, u mjeri u kojoj ti standardi nisu nespojivi s ovom Direktivom.”

19 U skladu s člankom 10. stavcima 2. i 3. te direktive:

„2. Prilikom razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, tijelo odlučivanja prvo utvrđuje ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za status izbjeglice, a ako ne ispunjava, utvrđuje ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za ostvarivanje supsidijarne zaštite.

3. Države članice osiguravaju da se odluke tijela odlučivanja o zahtjevima za međunarodnu zaštitu donose nakon odgovarajućeg razmatranja. U tu svrhu države članice osiguravaju da:

(a) se zahtjevi razmatraju, a odluke donose pojedinačno, objektivno i nepristrano;

(b) se iz različitih izvora, kao što su EASO i [Ured visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR)] te odgovarajuće međunarodne organizacije za ljudska prava dobivaju točne i ažurirane informacije o općem stanju koje vlada u zemljama porijekla podnositelja zahtjev te, ako je potrebno, u zemljama kroz koje su putovali, te da su takve informacije dostupne osoblju odgovornom za razmatranje zahtjeva i odlučivanje;

(c) osoblje koje razmatra zahtjeve i donosi odluke poznaje odgovarajuće standarde na područja prava azila i prava izbjeglica;

(d) osoblje koje razmatra zahtjeve i donosi odluke ima mogućnost savjetovanja sa stručnjacima, kada je to potrebno, o određenim pitanjima, kao što su pitanja vezana za zdravlje, kulturu, religiju, djecu ili spolove.”

20 U članku 33. stavku 1. i članku 33. stavku 2. točki (a) navedene direktive navodi se:

„1. Osim slučajeva u kojima se zahtjev ne razmatra u skladu s Uredbom [br. 604/2013], od država članica se ne zahtijeva da razmatraju ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za međunarodnu zaštitu u skladu s Direktivom [2011/95] ako se zahtjev smatra nedopuštenim u skladu s ovim člankom.

2. Države članice mogu smatrati zahtjev za međunarodnu zaštitu nedopuštenim samo ako:

(a) je druga država članica priznala međunarodnu zaštitu […]”

21 Člancima 44. i 45. Direktive 2013/32 utvrđuju se postupci oduzimanja međunarodne zaštite.

22 U skladu s člankom 49. drugim stavkom te direktive:

„Države članice u [suradnji] s Komisijom poduzimaju sve potrebne mjere za uspostavu neposredne suradnje i razmjene informacija između nadležnih tijela.”

Njemačko pravo

23 U članku 1. stavku 1. točki 2. Asylgesetza (AsylG) (Zakon o azilu) od 26. lipnja 1992. (BGBl. 1992. I, str. 1126.), u verziji objavljenoj 2. rujna 2008. (BGBl. 2008. I, str. 1798.), koja je posljednji put izmijenjena člankom 9. Gesetza zur Weiterentwicklung des Ausländerzentralregisters (Zakon o razvoju središnjeg registra stranih državljana) od 9. srpnja 2021. (BGBl. 2021. I, str. 2467.) (u daljnjem tekstu: AsylG), navodi se:

„(1) Ovaj zakon primjenjuje se na strane državljane koji podnose zahtjeve za:

[…]

2. međunarodnu zaštitu u skladu s Direktivom [2011/95].”

24 Članak 29. AsylG-a, naslovljen „Nedopušteni zahtjevi”, u stavku 1. točki 2. predviđa:

„Zahtjev za azil nije dopušten ako je […]

2. druga država članica Europske unije stranom državljaninu već priznala međunarodnu zaštitu iz članka 1. stavka 1. točke 2. […]”

25 Člankom 60. stavkom 1. Gesetza über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Aufenthaltsgesetz – AufenthG) (Zakon o boravku, radu i integraciji stranih državljana na saveznom području) od 30. srpnja 2004. (BGBl. 2004. I, str. 1950.), u verziji objavljenoj 25. veljače 2008. (BGBl. 2008. I, str. 162.), kako je posljednji put izmijenjena člankom 4.a Gesetza zur Regelung eines Sofortzuschlages und einer Einmalzahlung in den sozialen Mindestsicherungssystemen sowie zur Änderung des Finanzausgleichsgesetzes und weiterer Gesetze (Zakon o neposrednom dodatku i jednokratnoj isplati u sustavima minimalne socijalne sigurnosti te izmjenama i dopunama Zakona o financijskom izjednačavanju i drugih zakona) od 23. svibnja 2022. (BGBl. 2022. I, str. 760.), određuje se:

„U skladu s Konvencijom o statusu izbjeglica, potpisanom u Ženevi 28. srpnja 1951. (*Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda*, sv. 189., str. 150., br. 2545 (1954.)) [koja je stupila na snagu 22. travnja 1954.] (BGBl. 1953. II, str. 559.), strani državljanin ne smije biti deportiran u državu u kojoj su njegov život ili sloboda ugroženi zbog njegove rase, vjere, državljanstva, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili njegovih političkih uvjerenja. To vrijedi i za korisnike prava na azil i strane državljane kojima je svojstvo izbjeglice priznato aktom protiv kojeg nije dopušten pravni lijek, koji iz drugog razloga imaju status izbjeglice na saveznom području ili koji su izvan saveznog područja priznati kao strane izbjeglice u skladu s Konvencijom o statusu izbjeglica. Ako se strani državljanin poziva na zabranu deportacije iz ovog stavka, Savezni ured u postupku azila, osim u slučajevima predviđenima u drugoj rečenici, utvrđuje jesu li ispunjeni uvjeti iz prve rečenice i treba li tom stranom državljaninu priznati status izbjeglice. Protiv odluke Saveznog ureda može se podnijeti žalba samo na temelju odredaba AsylG-a.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

26 Osoba QY, sirijska državljanka, stekla je status izbjeglice u Grčkoj 2018. godine.

27 Na dan koji sud koji je uputio zahtjev nije naveo, osoba QY podnijela je zahtjev za međunarodnu zaštitu u Njemačkoj.

28 Verwaltungsgericht (Upravni sud, Njemačka) je u pravomoćnoj odluci, koja je u zahtjevu za prethodnu odluku navedena bez datuma donošenja, zaključio da postoji ozbiljna opasnost da će osoba QY u Grčkoj biti podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u smislu članka 4. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), tako da se ondje ne može vratiti.

29 Odlukom od 1. listopada 2019. Savezni ured odbio je zahtjev osobe QY za odobravanje statusa izbjeglice, ali joj je odobrio supsidijarnu zaštitu.

30 Verwaltungsgericht (Upravni sud) je odbio tužbu koju je osoba QY podnijela protiv te odluke. Prema mišljenju tog suda, zahtjev za odobravanje statusa izbjeglice neosnovan je jer osobi QY u Siriji ne prijeti progon.

31 Osoba QY zatim je Bundesverwaltungsgerichtu (Savezni upravni sud, Njemačka), sudu koji je uputio zahtjev, podnijela izravnu žalbu koju je navedeni Verwaltungsgericht (Upravni sud) odobrio. U prilog toj žalbi ona tvrdi da je Savezni ured bio dužan uzeti u obzir status izbjeglice koji su joj priznala grčka tijela.

32 Taj sud pojašnjava da je navedeni Verwaltungsgericht (Upravni sud) bio dužan meritorno odlučiti o zahtjevu osobe QY za međunarodnu zaštitu. Naime, taj se zahtjev nije mogao proglasiti nedopuštenim zbog prethodnog odobrenja tog statusa u Grčkoj jer postoji ozbiljna opasnost da će osoba QY u toj državi članici biti podvrgnuta nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u smislu članka 4. Povelje.

33 Kad je riječ o meritumu, sud koji je uputio zahtjev naglašava da je utvrđeno da osoba QY ne ispunjava uvjete za stjecanje statusa izbjeglice. Usto, u skladu s člankom 60. stavkom 1. drugom rečenicom Zakona o boravku, radu i integraciji stranih državljana na saveznom području, kako je izmijenjen, jedini pravni učinak odluke o odobravanju statusa izbjeglice koju su donijela grčka tijela zabrana je deportacije tog izbjeglice u treću državu iz koje je pobjegao. Nasuprot tomu, prema njemačkom pravu, na temelju takve odluke ne nastaje nikakvo pravo na novo priznavanje statusa izbjeglice. Isto tako, na temelju njemačkog prava, ta odluka o odobravanju statusa izbjeglice nema nikakav obvezujući učinak zbog kojeg bi njemačka tijela, koja iznimno moraju ponovno provesti postupak azila, u tom postupku bila dužna priznati taj status zainteresiranoj osobi.

34 U tim okolnostima, sud koji je uputio zahtjev smatra da je potrebno utvrditi protivi li se pravu Unije to da Savezni ured provede novo samostalno razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu i zahtijeva li se pravom Unije da odluka o odobravanju statusa izbjeglice donesena u drugoj državi članici ima obvezujući učinak za taj ured.

35 U tom pogledu, kao prvo, taj sud smatra da se primarnim pravom Unije, osobito člankom 78. UFEU-a, ne može opravdati takav učinak. Iz primarnog prava Unije ne proizlazi nikakvo načelo uzajamnog priznavanja odluka o odobravanju statusa izbjeglice. Slijedom toga, a s obzirom na to da još uvijek ne postoji jedinstveni status međunarodne zaštite, država članica kojoj je podnesen zahtjev za takvu zaštitu dužna je razmotriti materijalne uvjete tog zahtjeva.

36 Prema mišljenju navedenog suda, uzajamno priznavanje takvih odluka ne može se opravdati ni načelom uzajamnog povjerenja. Uostalom, to je povjerenje u ovom slučaju narušeno zbog ozbiljne opasnosti da će zainteresirana osoba u državi članici koja joj je odobrila međunarodnu zaštitu biti izložena nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u smislu članka 4. Povelje.

37 Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev ističe da se nijednim pravilom sekundarnog prava Unije izričito ne predviđa da priznavanje statusa izbjeglice u jednoj državi članici ima obvezujući učinak na postupak azila u drugoj državi članici.

38 Međutim, taj se sud pita može li načelo jedinstvenosti razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, navedeno u članku 3. stavku 1. drugoj rečenici Uredbe br. 604/2013, ili pak odredbe članka 4. stavka 1. druge rečenice i članka 13. Direktive 2011/95, značiti da status izbjeglice koji je odobrila država članica treba priznati u svim drugim državama članicama bez novog razmatranja.

39 U tom kontekstu, navedeni sud želi utvrditi pravne posljedice koje, u slučaju ozbiljne opasnosti od povrede članka 4. Povelje u državi članici koja je odobrila međunarodnu zaštitu, nastaju zbog toga što druga država članica, kojoj je podnesen novi zahtjev za međunarodnu zaštitu, ne može odbaciti taj zahtjev kao nedopušten na temelju članka 33. stavka 2. točke (a) Direktive 2013/32. Prema njegovu mišljenju, ta druga država članica za podnositelja zahtjeva treba smatrati kao da prvi puta podnosi zahtjev te treba provesti novo razmatranje prilikom kojeg je ne obvezuju razmatranja iz odluke o odobravanju statusa izbjeglice koju je prethodno donijela prva država članica.

40 Međutim, isti sud upozorava da bi takav pristup mogao dovesti do zaobilaženja posebnih pravila za prestanak, isključenje i opoziv statusa izbjeglice iz članaka 11., 12. i 14. Direktive 2011/95. Naglašava ipak da u ovom slučaju ne postoji opasnost od pogoršanja pravnog položaja zainteresirane osobe koja ni u kojem slučaju ne može biti deportirana u svoju zemlju podrijetla jer joj je Savezni ured odobrio supsidijarnu zaštitu.

41 Kao treće, sud koji je uputio zahtjev pita se kako treba razumjeti točku 42. rješenja od 13. studenoga 2019., Hamed i Omar (C-540/17 i C-541/17, EU:C:2019:964). Naime, upućivanje na „novi” postupak azila može ići u prilog novom razmatranju, dok navođenje prava povezanih sa statusom izbjeglice može značiti priznavanje statusa koji je već odobrila druga država članica.

42 U tim je okolnostima Bundesverwaltungsgericht (Savezni upravni sud) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li članak 3. stavak 1. drugu rečenicu Uredbe [br. 604/2013], članak 4. stavak 1. drugu rečenicu i članak 13. Direktive [2011/95] te članak 10. stavke 2. i 3., članak 33. stavak 1. i članak 33. stavak 2. točku (a) Direktive [2013/32], u slučaju u kojem država članica ne smije iskoristiti mogućnost predviđenu člankom 33. stavkom 2. točkom (a) Direktive [2013/32] da zahtjev za međunarodnu zaštitu, s obzirom na status izbjeglice priznat u drugoj državi članici, odbaci kao nedopušten jer bi životni uvjeti u toj [drugoj] državi članici podnositelja zahtjeva izložili ozbiljnoj opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u smislu članka 4. Povelje, tumačiti na način da već priznati status izbjeglice sprečava [prvu] državu članicu da objektivno razmotri zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je podnesen u toj državi te da je obvezuje da bez provjeravanja materijalnih uvjeta za tu zaštitu podnositelju zahtjeva prizna status izbjeglice?”

Dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku

43 Irska tvrdi da je zahtjev za prethodnu odluku nedopušten jer se na zatraženo tumačenje primjenjuje takozvana doktrina „*acte clair*". Ta država članica smatra da se nijednom odredbom prava Unije, prema njegovu trenutačnom stanju, ne predviđa uzajamno priznavanje odluka o odobravanju međunarodne zaštite prema kojem bi jedna država članica trebala priznati takvu odluku koju je donijela druga država članica.

44 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, pitanja o tumačenju prava Unije koja postavi nacionalni sud unutar zakonodavnog i činjeničnog okvira koji utvrđuje pod vlastitom odgovornošću i čiju točnost Sud nije dužan provjeravati uživaju presumpciju relevantnosti. Odbijanje Suda da odluči o prethodnom pitanju koje je uputio nacionalni sud moguće je samo u slučaju kad je očito da zahtijevano tumačenje prava Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom glavnog postupka, kad je problem hipotetske naravi ili kad Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima koji su mu potrebni da bi pružio koristan odgovor na postavljena pitanja (presuda od 8. studenoga 2022., Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Ispitivanje zadržavanja po službenoj dužnosti), C-704/20 i C-39/21, EU:C:2022:858, t. 61. i navedena sudska praksa).

45 U ovom slučaju iz zahtjeva za prethodnu odluku nedvojbeno proizlazi da se postavljeno pitanje doista odnosi na tumačenje odredaba prava Unije koje su relevantne za glavni postupak. Okolnost, koju navodi Irska, da je tako zatraženo tumačenje navodno potpuno jasno, spada pod meritorni odgovor na to pitanje i ne može, čak i pod pretpostavkom da je utvrđena, opravdati obaranje pretpostavke relevantnosti tog pitanja.

46 U svakom slučaju, nacionalnom sudu ni na koji način nije zabranjeno postaviti Sudu prethodno pitanje čiji odgovor ne ostavlja prostora za opravdanu sumnju. Stoga, čak i pod pretpostavkom da je to slučaj, zahtjev za prethodnu odluku koji sadržava takvo pitanje ipak ne postaje nedopušten (vidjeti u tom smislu presudu od 9. ožujka 2023., Vapo Atlantic, C-604/21, EU:C:2023:175, t. 33.).

47 Iz toga slijedi da je zahtjev za prethodnu odluku dopušten.

O prethodnom pitanju

48 Svojim jedinim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 3. stavak 1. Uredbe br. 604/2013, članak 4. stavak 1. i članak 13. Direktive 2011/95 te članak 10. stavke 2. i 3., članak 33. stavak 1. i članak 33. stavak 2. točku (a) Direktive 2013/32 tumačiti na način da, kada nadležno tijelo države članice ne može iskoristiti mogućnost koju daje potonja odredba da kao nedopušten odbaci zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je podnio podnositelj zahtjeva kojemu je druga država članica već priznala takvu zaštitu, i to zbog ozbiljne opasnosti da će taj podnositelj zahtjeva u toj drugoj državi biti podvrgnut nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u smislu članka 4. Povelje, to tijelo navedenom podnositelju zahtjeva mora priznati status izbjeglice samo zato što mu je navedena druga država članica već priznala taj status ili može provesti novo zasebno meritorno razmatranje tog zahtjeva.

49 Uvodno treba podsjetiti na to da se u skladu s člankom 33. stavkom 1. Direktive 2013/32, osim u slučajevima u kojima se zahtjev ne razmatra na temelju Uredbe br. 604/2013, od država članica ne zahtijeva da provjere ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za međunarodnu zaštitu u skladu s Direktivom 2011/95 ako se zahtjev na temelju tog članka smatra nedopuštenim. U članku 33. stavku 2. Direktive 2013/32 taksativno se nabrajaju situacije u kojima države članice mogu

smatrati da je zahtjev za međunarodnu zaštitu nedopušten (presude od 19. ožujka 2019., Ibrahim i dr., C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219, t. 76. i od 22. veljače 2022., Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Obiteljsko jedinstvo – Već odobrena zaštita), C-483/20, EU:C:2022:103, t. 23.).

50 U tom pogledu, svrha članka 33. stavka 2. Direktive 2013/32 je, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 43. te direktive, ublažavanje obveze država članica odgovornih za razmatranje svakog zahtjeva za međunarodnu zaštitu definiranjem situacija u kojima se takav zahtjev smatra nedopuštenim. S obzirom na tu svrhu, ta odredba u cijelosti predstavlja odstupanje od te obveze (vidjeti u tom smislu presudu od 1. kolovoza 2022., Bundesrepublik Deutschland (Dijete izbjeglicâ rođeno izvan države domaćina), C-720/20, EU:C:2022:603, t. 49. i navedenu sudsku praksu).

51 Među tim se situacijama nalazi i ona iz članka 33. stavka 2. točke (a) Direktive 2013/32 u kojoj je druga država članica već dodijelila međunarodnu zaštitu. Kada države članice u takvoj situaciji primjenjuju taj razlog nedopuštenosti, one su dakle oslobođene obveze iz prethodne točke ove presude (vidjeti u tom smislu presudu od 22. veljače 2022., Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Obiteljsko jedinstvo – Prethodno odobrena zaštita), C-483/20, EU:C:2022:103, t. 23. i 24.)

52 Međutim, Sud je presudio da tijela države članice iznimno ne mogu iskoristiti mogućnost koja im je dana člankom 33. stavkom 2. točkom (a) Direktive 2013/32 da odbace zahtjev za dodjelu statusa izbjeglice kao nedopušten zbog toga što je podnositelju zahtjeva već priznata međunarodna zaštita u drugoj državi članici ako su zaključila da bi ga predvidljivi životni uvjeti koje bi taj podnositelj zahtjeva imao kao korisnik međunarodne zaštite u toj drugoj državi članici izložili ozbiljnoj opasnosti od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u smislu članka 4. Povelje (vidjeti u tom smislu presudu od 19. ožujka 2019., Ibrahim i dr., C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219, t. 92., rješenje od 13. studenoga 2019., Hamed i Omar, C-540/17 i C-541/17, EU:C:2019:964, t. 35. i presudu od 22. veljače 2022., Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Obiteljsko jedinstvo – Prethodno odobrena zaštita), C-483/20, EU:C:2022:103, t. 32. i 34.).

53 Naime, budući da je mogućnost koju daje članak 33. stavak 2. točka (a) Direktive 2013/32, u okviru zajedničkog postupka azila uspostavljenog tom direktivom, izraz načela uzajamnog povjerenja kojim se državama članicama dopušta i nalaže da u kontekstu Zajedničkog europskog sustava azila pretpostave da je postupanje prema podnositeljima zahtjeva za međunarodnu zaštitu u svakoj državi članici u skladu sa zahtjevima iz Povelje, osobito njezinim člancima 1. i 4. u kojima se priznaje jedno od temeljnih vrijednosti Unije i njezinih država članica, ta pretpostavka i korištenje navedene mogućnosti koja iz nje proizlazi ne mogu se opravdati ako se utvrdi da to zapravo nije slučaj u određenoj državi članici (presuda od 19. ožujka 2019., Ibrahim i dr., C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219, t. 83. do 86. i rješenje od 13. studenoga 2019., Hamed i Omar, C-540/17 i C-541/17, EU:C:2019:964, t. 41.).

54 U tom pogledu, važno je pojasniti da nedostaci navedeni u točki 52. ove presude trebaju dosegnuti osobito visok stupanj ozbiljnosti koji ovisi o svim okolnostima predmeta (vidjeti u tom smislu presudu od 19. ožujka 2019., Ibrahim i dr., C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219, t. 89. do 91.).

55 S obzirom na tu sudsku praksu, sud koji je uputio zahtjev želi doznati može li tijelo države članice, u slučaju da zahtjev za međunarodnu zaštitu koji mu je podnesen ne može proglasiti nedopuštenim na temelju članka 33. stavka 2. točke (a) Direktive 2013/32, ocijeniti osnovanost tog zahtjeva za međunarodnu zaštitu a da pritom nije vezano činjenicom da je druga država članica podnositelju zahtjeva već odobrila takvu zaštitu.

56 Kako bi se odgovorilo na postavljeno pitanje, valja utvrditi, kao prvo, da pravo Unije u području međunarodne zaštite, prema trenutačnom stanju, ne sadržava izričitu obvezu država članica da automatski priznaju odluke o odobravanju statusa izbjeglice koje je donijela druga država članica.

57 U tom pogledu, valja podsjetiti na to da je, prema članku 78. stavku 1. UFEU-a, cilj zajedničke politike Unije u području azila ponuditi odgovarajući status svakom državljaninu treće zemlje kojem je potrebna međunarodna zaštita i osigurati poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. Različiti aspekti zajedničkog europskog sustava azila navedeni su u točkama (a) do (g) članka 78. stavka 2. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 6. rujna 2017., Slovačka i Mađarska/Vijeće, C-643/15 i C-647/15, EU:C:2017:631, t. 75.).

58 Konkretno, člankom 78. stavkom 2. točkom (a) UFEU-a predviđa se da Europski parlament i Vijeća Europske unije usvajaju mjere za zajednički europski sustav azila koji obuhvaća „jedinstveni status azila za državljane trećih zemalja koji je na snazi u čitavoj Uniji”.

59 Iako ta odredba zakonodavcu Unije tako pruža pravnu osnovu za donošenje akata Unije koji se odnose na takav jedinstveni status, intervencija zakonodavca Unije, kao što je to u bitnome istaknula nezavisna odvjetnica u točki 48. svojeg mišljenja, nužna je kako bi se konkretizirala sva prava povezana s navedenim statusom koji je, odobren od jedne države članice, a priznat od svih ostalih, na snazi u cijeloj Uniji.

60 U tom pogledu, iz uvodnih izjava akata donesenih na temelju članka 78. stavka 2. UFEU-a, a osobito uvodne izjave 6. Uredbe br. 604/2013, uvodnih izjava 7. i 9. do 11. Direktive 2011/95 te uvodnih izjava 4. i 12. Direktive 2013/32, proizlazi da zakonodavac Unije namjerava postupno, u uzastopnim fazama, uspostaviti zajednički europski sustav azila koji bi u konačnici trebao dovesti do zajedničkog postupka i jedinstvenog statusa izbjeglice koji je na snazi u cijeloj Uniji.

61 Tako je, najprije, cilj Direktive 2011/95, donesene na temelju članka 78. stavka 2. točaka (a) i (b) UFEU-a, kao što to proizlazi iz njezina članka 1. u vezi s uvodnom izjavom 12. te direktive, osigurati da sve države članice primjenjuju zajedničke kriterije za utvrđivanje osoba kojima je zaista potrebna međunarodna zaštita (vidjeti u tom smislu presudu od 13. rujna 2018., Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, t. 37.).

62 Kad je osobito riječ o odredbama te direktive na koje se poziva sud koji je uputio zahtjev, u njezinu članku 4. utvrđeni su takvi zajednički kriteriji za procjenu činjenica i okolnosti u okviru razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, pri čemu se u drugoj rečenici prvog stavka tog članka pojašnjava da je na državi članici da u suradnji s podnositeljem zahtjeva procijeni odgovarajuće elemente zahtjeva. Člankom 13. navedene direktive obvezuje se države članice da odobre status izbjeglice državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva koja ispunjava uvjete za stjecanje statusa izbjeglice u skladu s poglavljima II. i III. iste direktive.

63 Međutim, ni tim odredbama ni bilo kojom drugom odredbom Direktive 2011/95 ne nalaže se državama članicama da automatski priznaju odluke o odobravanju statusa izbjeglice koje je donijela druga država članica. Naprotiv, određenim odredbama te direktive, kao što je njezin članak 29. stavak 1. koji se odnosi na socijalnu skrb, ograničavaju se određena prava povezana sa statusom izbjeglice na državu članicu koja ga je odobrila.

64 Nadalje, svrha Direktive 2013/32, donesene na temelju članka 78. stavka 2. točke (d) UFEU-a, u skladu s njezinim člankom 1. je „uspostava zajedničkih postupaka za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite u skladu s Direktivom [2011/95]”.

65 Člankom 10. Direktive 2013/32, na koji se poziva sud koji je uputio zahtjev, propisuju se uvjeti za razmatranje zahtjeva za takvu zaštitu te se njegovim stavkom 2. zahtijeva da tijelo odlučivanja prvo utvrdi ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za status izbjeglice, a ako ne ispunjava, ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete za ostvarivanje supsidijarne zaštite. U skladu sa stavkom 3. tog članka 10. to tijelo mora donijeti svoju odluku nakon odgovarajućeg razmatranja i uz ispunjenje uvjeta navedenih u toj odredbi. Nasuprot tomu, ni navedenim člankom 10. ni člankom 33. stavkom 1. ni člankom 33. stavkom 2. točkom (a) Direktive 2013/32, čiji je sadržaj naveden u točkama 49. do 51. ove presude, ne obvezuje se navedeno tijelo da automatski prizna odluke o odobravanju statusa izbjeglice koje je donijela druga država članica.

66 Naposljetku, svrha Uredbe br. 604/2013, donesene na temelju članka 78. stavka 2. točke (e) UFEU-a, u skladu s njezinim člankom 1. je utvrditi kriterije i mehanizme za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva.

67 Međutim, iako u skladu s člankom 3. stavkom 1. te uredbe zahtjev za azil državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva podnesen na državnom području bilo koje države članice razmatra samo država članica koja je prema kriterijima iz poglavlja III. navedene uredbe navedena kao odgovorna (presuda od 16. veljače 2017., C. K. i dr., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, t. 56.), iz toga ipak ne proizlazi da, u nedostatku bilo kakve odredbe u tom smislu, druge države članice moraju automatski priznati odluku koju je donijela tako određena država članica.

68 Iz razloga iznesenih u točkama 57. do 67. ove presude proizlazi da zakonodavac Unije, prema trenutačnom stanju zajedničkog europskog sustava azila, još nije u potpunosti konkretizirao cilj koji se želi ostvariti člankom 78. stavkom. točkom (a) UFEU-a, odnosno jedinstveni status azila za državljane trećih zemalja koji je na snazi u cijeloj Uniji. Konkretno, zakonodavac Unije u trenutnoj fazi nije uspostavio načelo prema kojem su države članice dužne automatski priznati odluke o odobravanju statusa izbjeglice koje je donijela druga država članica niti je pobliže odredio načine provedbe takvog načela.

69 Iako su države članice, prema trenutačnom stanju prava Unije, stoga slobodne uvjetovati priznavanje svih prava povezanih sa statusom izbjeglice na njihovu državnom području novim odlukama o odobravanju tog statusa koje donose njihova nadležna tijela, one mogu predvidjeti automatsko priznavanje takvih odluka koje je donijela druga država članica na temelju povoljnije odredbe u smislu članka 3. Direktive 2011/95 i članka 5. Direktive 2013/32. Međutim, nesporno je da Savezna Republika Njemačka nije iskoristila tu mogućnost.

70 U tim okolnostima valja utvrditi, kao drugo, opseg u kojem nadležno tijelo države članice razmatra zahtjev za međunarodnu zaštitu podnositelja zahtjeva kojem je druga država članica već odobrila status izbjeglice.

71 U tom pogledu, treba podsjetiti na to da, kao što je to istaknuto u točki 62. ove presude, na temelju članka 13. Direktive 2011/95 države članice odobravaju status izbjeglice svakom državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva koja ispunjava uvjete za stjecanje statusa izbjeglice u skladu s poglavljima II. i III. te direktive, pri čemu ne raspolažu diskrecijskom ovlašću u tom pogledu (vidjeti u tom smislu presude od 24. lipnja 2015., T., C-373/13, EU:C:2015:413, t. 63.; od 14. svibnja 2019., M i dr. (Opoziv statusa izbjeglice), C-391/16, C-77/17 i C-78/17, EU:C:2019:403, t. 89. te od 16. siječnja 2024., Intervyuirasht organ na DAB pri MS (Žene žrtve nasilja u obitelji), C-621/21, EU:C:2024:47, t. 72. i navedenu sudsku praksu). Nasuprot tomu, osim mogućnosti primjene povoljnijih nacionalnih pravila iz članka 3. Direktive 2011/95, tom se direktivom ne predviđa odobravanje statusa izbjeglice državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva koji ne ispunjavaju te uvjete (vidjeti u tom smislu presude od 13. rujna 2018., Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, t. 48. i navedenu sudsku praksu te od 9. studenoga 2021., Bundesrepublik Deutschland (Održavanje obiteljskog jedinstva), C-91/20, EU:C:2021:898, t. 39. i 40. i navedenu sudsku praksu).

72 Kako bi utvrdile jesu li navedeni uvjeti ispunjeni, države članice moraju, u skladu s člankom 4. stavkom 3. Direktive 2011/95, provesti pojedinačnu procjenu svakog zahtjeva za međunarodnu zaštitu, pri čemu uzimaju u obzir, među ostalim, sve odgovarajuće činjenice koje se odnose na državu podrijetla zainteresirane osobe u vrijeme donošenja odluke o zahtjevu, odgovarajuće izjave i dokumentaciju koje je ta osoba dostavila te njezin položaj i osobne okolnosti (vidjeti u tom smislu presude od 25. siječnja 2018., F, C-473/16, EU:C:2018:36, t. 41. i od 19. ožujka 2019., Ibrahim i dr., C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219, t. 98.).

73 U istom smislu, iz članka 10. stavka 3. Direktive 2013/32 u biti proizlazi da zahtjeve za međunarodnu zaštitu treba razmatrati pojedinačno, objektivno i nepristrano s obzirom na točne i ažurirane informacije.

74 Prema tome, u slučaju da, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 52. ove presude, nadležno tijelo države članice ne može, na temelju članka 33. stavka 2. točke (a) Direktive 2013/32, proglasiti nedopuštenim zahtjev za međunarodnu zaštitu koji mu je podnesen, to tijelo mora provesti pojedinačno, potpuno i ažurirano razmatranje uvjetâ za odobravanje statusa izbjeglice.

75 Ako podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete za stjecanje statusa izbjeglice u skladu s poglavljima II. i III. Direktive 2011/95, navedeno tijelo mora mu odobriti status izbjeglice, pri čemu ne raspolaže diskrecijskom ovlašću.

76 U tom pogledu, iako isto tijelo nije dužno tom podnositelju zahtjeva priznati status izbjeglice samo zato što mu je taj status ranije odobren odlukom druge države članice, ono ipak mora u potpunosti uzeti u obzir tu odluku i elemente na kojima se temelji.

77 Naime, zajednički europski sustav azila koji podrazumijeva zajedničke kriterije za utvrđivanje osoba kojima je zaista potrebna međunarodna zaštita, kao što je to istaknuto u uvodnoj izjavi 12. Direktive 2011/95, temelji se na načelu uzajamnog povjerenja u skladu s kojim treba pretpostaviti, osim u iznimnim okolnostima, da je postupanje prema podnositeljima zahtjeva za međunarodnu zaštitu u svakoj državi članici u skladu sa zahtjevima prava Unije, uključujući zahtjeve Povelje, Konvencije o statusu izbjeglica i Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (vidjeti u tom smislu presude od

21. prosinca 2011., N. S. i dr., C-411/10 i C-493/10, EU:C:2011:865, t. 78. do 80. i od 19. ožujka 2019., Ibrahim i dr., C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219, t. 84. do 85.).

78 Usto, uzimajući u obzir načelo lojalne suradnje iz članka 4. stavka 3. prvog podstavka UEU-a, na temelju kojeg si Unija i države članice uz puno uzajamno poštovanje međusobno pomažu pri obavljanju zadaća koje proizlaze iz Ugovorâ (presuda od 6. rujna 2016., Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, t. 42.) i koje je izričito navedeno u članku 36. Direktive 2011/95 i u članku 49. Direktive 2013/32, a kako bi se, koliko je to moguće, osigurala usklađenost odluka nadležnih tijela dviju država članica o potrebi za međunarodnom zaštitom istog državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva, valja smatrati da nadležno tijelo države članice koje odlučuje o novom zahtjevu treba u najkraćem roku započeti razmjenu informacija s nadležnim tijelom države članice koja je istom podnositelju prethodno odobrila status izbjeglice. S tim u vezi, na prvom je od tih tijela da obavijesti drugo tijelo o novom zahtjevu, da mu dostavi svoje mišljenje o tom novom zahtjevu i da od njega zatraži da u razumnom roku proslijedi informacije kojima raspolaže i zbog kojih je odobrilo taj status.

79 Svrha je te razmjene informacija omogućiti tijelu države članice kojem je podnesen taj novi zahtjev da prilikom provjerâ koje je dužno provesti u okviru postupka za međunarodnu zaštitu bude u potpunosti informirano.

80 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 3. stavak 1. Uredbe br. 604/2013, članak 4. stavak 1. i članak 13. Direktive 2011/95 te članak 10. stavke 2. i 3., članak 33. stavak 1. i članak 33. stavak 2. točku (a) Direktive 2013/32 treba tumačiti na način da, kada nadležno tijelo države članice ne može iskoristiti mogućnost koju daje potonja odredba da kao nedopušten odbaci zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je podnio podnositelj zahtjeva kojemu je druga država članica već priznala takvu zaštitu, i to zbog ozbiljne opasnosti da će taj podnositelj u toj drugoj državi članici bit podvrgnut nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u smislu članka 4. Povelje, to tijelo treba provesti novo pojedinačno, potpuno i ažurirano razmatranje tog zahtjeva u novom postupku za međunarodnu zaštitu koji se provodi u skladu s direktivama 2011/95 i 2013/32. Međutim, u okviru tog razmatranja navedeno tijelo treba u potpunosti uzeti u obzir odluku navedene druge države članice o odobravanju međunarodne zaštite navedenom podnositelju zahtjeva kao i elemente na kojima se ta odluka temelji.

Troškovi

81 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

Članak 3. stavak 1. Uredbe (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva, članak 4. stavak 1. i članak 13. Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju

uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite te članak 10. stavke 2. i 3., članak 33. stavak 1. i članak 33. stavak 2. točku (a) Direktive 2013/32/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite

treba tumačiti na način da:

kada nadležno tijelo države članice ne može iskoristiti mogućnost koju daje potonja odredba da kao nedopušten odbaci zahtjev za međunarodnu zaštitu koji je podnio podnositelj zahtjeva kojemu je druga država članica već priznala takvu zaštitu, i to zbog ozbiljne opasnosti da će taj podnositelj u toj drugoj državi članici bit podvrgnut nečovječnom ili ponižavajućem postupanju u smislu članka 4. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, to tijelo mora provesti novo pojedinačno, potpuno i ažurirano razmatranje tog zahtjeva u novom postupku za međunarodnu zaštitu koji se provodi u skladu s direktivama 2011/95 i 2013/32. Međutim, u okviru tog razmatranja navedeno tijelo mora u potpunosti uzeti u obzir odluku navedene druge države članice o odobravanju međunarodne zaštite navedenom podnositelju zahtjeva kao i elemente na kojima se ta odluka temelji.

Potpisi